

Operaciona istraživanja, zadaci za seminarski

Treba doneti urađen jedan zadatak iz prve i jedan iz druge grupe,
dobiće se još jedan zadatak iz druge grupe

Uraditi u lp_solve, odbrana na predavanjima 9. VI 2017.

1 Prva grupa

Rešiti problem linearnog programiranja

1.1

$$\begin{aligned} \zeta &= x_1 + x_2 \rightarrow \max \\ -x_1 &\leq -1 \\ x_1 - x_2 &\geq 0 \\ x_2 &\leq 2 \\ x_1 \geq 0, \quad x_2 &\geq 0 \end{aligned}$$

1.2

$$\begin{aligned} \zeta &= x_1 + x_2 \rightarrow \max \\ 2x_1 - x_2 &\geq 1 \\ x_1 - x_2 &\geq -1 \\ x_1 + x_2 &\leq 7 \\ x_1 &\leq 5 \\ x_1 \geq 0, \quad x_2 &\geq 0 \end{aligned}$$

1.3

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 &\rightarrow \max \\ 2x_1 - x_2 &\leq -2 \\ -2x_1 + x_2 &\leq -1 \\ x_1 + x_2 &\leq 7 \\ x_1 \geq 0, \quad x_2 &\geq 0 \end{aligned}$$

1.4

$$\begin{aligned} -x_1 + 2x_2 &\rightarrow \max \\ -x_1 + 2x_2 &\leq 4 \\ 2x_1 - x_2 &\geq -1 \\ x_1 \geq 0, \quad x_2 &\geq 0 \end{aligned}$$

1.5

$$\begin{aligned} \zeta &= 3x_1 + 4x_2 - x_3 \rightarrow \max \\ 4x_1 - x_2 - 2x_3 &\geq 4 \\ 3x_1 + 5x_2 &\leq 15 \\ x_1 + x_2 - x_3 &\leq 6 \\ x_1 \geq 0, \quad x_2 &\geq 0 \end{aligned}$$

2 Druga grupa

2.1

Prodavnica zdrave hrane pravi smesu tri vrste mizli:

	pšen. pah.	zob. pah.	lešnik	cena [din/kg]
A	30%	40%	5%	20
B	40%	30%	10%	30
C	25%	50%	10%	40

Treba napraviti 1 kg smese koji sadrži barem 30% pšeničnih pahuljica, barem 35% zobenih pahuljica i barem 9% lešnika a da cena bude minimalna.

2.2

Švercer gorivom ima na raspolaganju tri benzina sa specifikacijama:

	oktani	DEM/l	zalihe [l]
HU	98	1.2	100
HR	96	1.1	100
RO	93	1.0	100

Švercer prodaje *super* od barem 97 oktana po ceni 1.3 DEM/l i *normal* od barem 95 oktana po ceni 1.2 DEM/l. Koliko koje sirovine treba da stavi u koji 'proizvod', pa da ostvari maksimalnu zaradu?

2.3

Na raspolaganju su nam tri vrste mizli sa specifikacijama:

	le.	s.g.	z.p.	din/100g
A	20%	10%	50%	20
B	10%	20%	40%	15
C	20%	30%	40%	25

Treba napraviti 1 kg smese mizli, mešajući postojeće (A, B i C), tako da smesa sadrži barem 150 g lešnika, barem 150 g suvog grožđa i barem 500 g zobenih pahuljica i da cena bude minimalna.

2.4

Na raspolaganju su nam dve vrste mizli. Specifikacije sadržaja zobnih pahuljica, pšeničnih pahuljica, lešnika i suvog grožđa i cene su dati u tabeli.

vrsta	zob. pah.	pše. pah.	lešnik	suvo gr.	cena [din/kg]
A	20%	30%	10%	15%	30
B	30%	20%	20%	10%	50

Treba sastaviti obrok koji će sadržati barem 250g zobnih pahuljica, barem 250g pšeničnih pahuljica, najviše 150g lešnika i najviše 150g suvog grožđa, a da mu cena bude minimalna. Naći optimalne količine x_1^* i x_2^* u kilogramima mizli A i B u obroku i minimalnu cenu obroka z^* u dinarima. Kolika je masa tog obroka?

2.5

Poljoprivredno gazdinstvo želi da zaseje pšenicu, kukuruz i ječam na maksimalno 30 ha obrađene površine. Površina pod pšenicom i ječmom ne sme biti manja od 10 ha. Kulture se đubre sa: 8 mc/ha za pšenicu, 5 mc/ha za kukuruz i 3 mc/ha za ječam, a na raspolaganju je 200 mc đubriva. Gazdinstvo raspolaže i sa 80 l pesticida, od kojih treba: 3 l/ha za pšenicu, 5 l/ha za kukuruz i 2 l/ha za ječam.

Očekivani prihodi su: 6 novčanih jedinica (nj) po hektaru za pšenicu, 4 nj/ha za kukuruz i 3 nj/ha za ječam.

Koliko koje kulture treba zasejati pa da se dobije maksimum očekivanih prihoda i koliko iznosi?

2.6

Prodavnica kućnih ljubimaca je odredila da je za dnevnu ishranu jednog hrčka potrebno 70 jedinica belančevina, 100 jedinica ugljenih hidrata i 20 jedinica masnoće na dan. U skladištu se nalaze četiri vrste semena sa specifikacijama (broj jedinica po kilogramu i cena po kilogramu):

seme	belanč.	uglj. hidr.	masnoće	cena
A	20	50	4	2
B	30	30	9	3
C	40	20	11	5
D	40	25	10	6

Koliko kojeg semena treba staviti u dnevnu ishranu da bi cena smese bila što manja?

2.7

Snabdevač studentskog restorana treba da isporuči 1000 litara egzotika. Egzotik se spravlja mešanjem četiri vrste napitaka čije cene i karakteristike su date u tabeli.

	A	B	C	D
Orange juice [%]	90	80	0	0
Grapefruit juice [%]	0	10	100	0
cena [din/l]	40	35	60	5

Koliko kojeg napitka treba snabdevač da smeša u isporuku egzotika da bi cena bila minimalna a da u egzotiku bude barem 40% đusa od narandže i barem 40% đusa od grejpfruta?

2.8

Poljoprivredno gazdinstvo ima na raspolaganju maksimalno 12 ha obrađene površine. Na njoj treba da poseju pšenicu i ječam. Pšenice sme maksimalno da bude posejano 9 ha. Očekivana zarada od 1 ha zasejane površine pšenice je 3 novčane jedinice (n.j.), a za ječam je 2 n.j.

Za 1 ha pod pšenicom troši se 200 kg đubriva, a za 1 ha pod ječmom 300 kg. Na raspolaganju je maksimalno 3 t đubriva.

Koliko koje kulture treba zasejati pa da očekivana zarada bude maksimalna?

2.9

Stolarska radionica pravi stolice, stolove i police. Za svaki proizvod je potrebno uraditi sečenje, sklapanje i bojenje.

Vreme potrebno za pojedinu operaciju u satima je dato u tabeli:

	sečenje	sklapanje	farbanje
stolica	1	1	1
sto	1	2	1
polica	3	1	1

U idućoj nedelji radionica ima na raspolaganju 600 sati za sečenje, 500 za sklapanje i 300 za farbanje.

Broj proizvedenih stolica mora biti barem dva puta veći od broja proizvedenih stolova.

Stolice se prodaju po ceni 20€, stolovi 30€, police 35€.

Koji plan proizvodnje za iduću nedelju daje maksimalnu zaradu?

2.10

U luci Bar se nalazi tovar banana, mase $12t$ i zapremine $270m^3$ i tovar narandži mase $10t$ i zapremine $200m^3$.

Veletrgovačka firma je zakupila vagon sa dva tovarna dela: prednji, nosivosti $15t$, zapremine $240m^3$ i zadnji, nosivosti $10t$, zapremine $150m^3$.

Zarada od prevoza $1t$ banana je $120€$, a od $1t$ narandži je $150€$.

Naći plan utovara vagona koji daje maksimalnu zaradu.

2.11

Javno preduzeće za eksploataciju uglja ima tri rudnika u kojima eksploatiše nisko kalorični i visoko kalorični ugalj. U tabeli su dati podaci o dnevnoj proizvodnji u pojedinom rudniku i ceni radnog dana rudnika.

rudnik	nisko kal. [1000t/dan]	visoko kal. [1000t/dan]	cena radnog dana [1000€/dan]
1	5	5	18
2	6	4	20
3	3	6	15

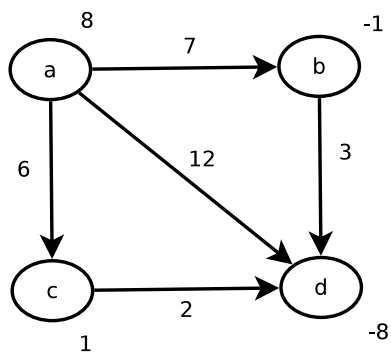
Javno preduzeće je u obavezi da isporuči $51.000t$ nisko kaloričnog i $54.000t$ visoko kaloričnog uglja. Isporučka se može izvesti sa najviše 12 dana rada u svim rudnicima zajedno i najviše 9 dana rada u prvom i drugom rudniku zajedno.

Koliko dana treba da se uposle rudnici da bi se ispunile obaveze uz minimalnu cenu?

U kojem opsegu može da se promeni cena radnog dana rudnika 1 tako da dobijeni plan proizvodnje ostane optimalan?

2.12

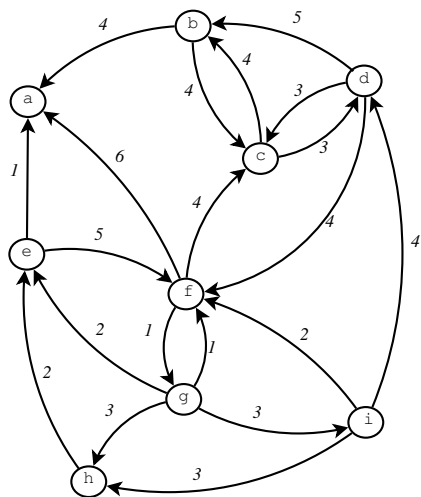
Rešiti problem minimizacije ukupne cene mrežnog protoka ako su zalihe(potrebe) napisane pored čvorova a cene transporta jedinice roba na granama grafa.

2.13

Data je mreža transporta sa čvorovima $\mathcal{N} = \{a,b,c,d,e\}$ i granama $\mathcal{A} = \{ad,ba,bc,be,cb,cd,dc,de\}$. Zalihe su redom $\{1,5,6,-4,-8\}$, a cene transporta redom $\{2,1,1,6,3,7,1,2\}$. Naći najjeftiniji transport.

2.14

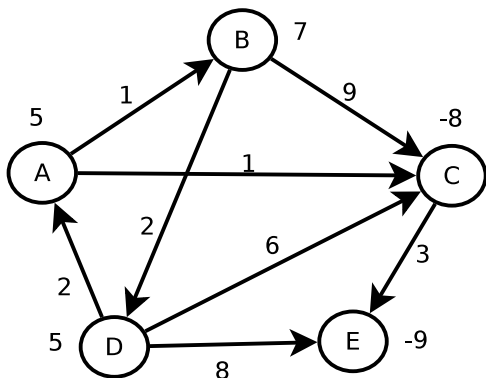
Data je skica mape sa vremenom potrebnim da se pređe put napisan na svakoj grani. Polazeći od pokrivajućeg drveta $\{ba, cb, df, ef, fa, ge, he, if\}$ naći najbrži put od svih čvorova do čvora a.

Najbrži put do čvora a je

b	c	d	e	f	g	h	i

2.15

Rešiti problem minimizacije ukupne cene mrežnog protoka ako su zalihe (potrebe) napisane pored čvorova a cene transporta jedinice roba na granama grafa.

2.16

Rešiti transportni problem

	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5	zal.
S_1	2	12	4	5	7	16
S_2	12	8	2	14	10	17
S_3	6	4	8	3	5	18
potr.	10	12	9	11	13	

2.17

Cene prevoza, potrebe četiri prodavnice i zalihe u četiri skladišta date su u tabeli.

	P_1	P_2	P_3	P_4	zal
S_1	4	5	6	3	7
S_2	5	4	6	6	8
S_3	7	8	9	6	10
S_4	10	12	15	8	15
pot	10	10	12	8	

Rešiti transportni problem.

2.18

Neka su u prethodnom zadatku ukinuti putni pravci $S_3 \rightarrow P_3$, $S_4 \rightarrow P_2$, $S_4 \rightarrow P_3$, a sve ostalo je isto.

Rešiti transportni problem.

2.19

Dva igrača biraju istovremeno jedan broj iz skupa $\{1, 2, -2\}$. Ako je proizvod pozitivan: prvi igrač dobija od drugog igrača dinara koliko iznosi proizvod izabranih brojeva. Ako je proizvod negativan: prvi igrač daje drugom apsolutnu vrednost proizvoda izabranih brojeva.

Naći optimalne strategije prvog i drugog igrača i vrednost igre.

2.20

Cene prevoza, potrebe četiri prodavnice i zalihe u četiri skladišta date su u tabeli. Naći optimalni plan transporta.

	P_1	P_2	P_3	P_4	zal
S_1	4	5	6	3	7
S_2	5	4	6	6	8
S_3	7	8	9	6	10
S_4	10	12	15	8	15
pot	10	10	12	8	

2.21

Trener plivačke reprezentacije ima za štafetu 4X100m na raspolaganju četiri plivača čija su vremena na 100m po stilovima: slobodno, leđno, prsno, baterflaj:

	S	L	P	B
A	57	61	64	62
B	55	63	65	64
C	59	64	66	63
D	56	62	67	64

Kako da sastavi najbolju štafetu?